

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Abonement za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 4. aprila 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 40.

Nov finančni zakon.

Običajni finančni zakon, ki urejuje državno gospodarstvo za dobo enega leta, je za dobo od dne 1. aprila 1929 do dne 31. marca 1930 objavljen v »Službenih novinah« z dne 30. marca 1929. Letošnji finančni zakon vsebuje z malimi izjemami le odredbe, ki se tičejo državnega gospodarstva in s tem izpolnjuje zahteve, katere stavijo na finančni zakon določila zakona o državnem računovodstvu.

Navzlic temu se pa nekaterim odredbam legislativnega značaja vendar ni mogel ogniti, ker je moral računati z danimi razmerami.

V naslednjem navajamo nekatere take odredbe finančnega značaja, ki so važne in zanimive za splošnost.

1. Pobiranje davkov in samoupravnih doklad.

Po členu 4. se noben državni davek ali davščina v katerikoli obliki (davek, pribitek, takse itd.) ne sme odmerjati ne izterjati od prebivalstva, ako nima opore v specialnih zakonih.

Samoupravna telesa: oblasti, srezji, mestni senati in občine ne smejo uveljavljati, odmerjati in pobirati nikake davščine, doklade, takse, trošarine itd., če nimajo za to zakonske pooblastitve.

2. Poraba reparacij.

Vojna odškodnina, katero dobi naša država po Dozovem načrtu od Nemčije v znesku 162,360.000 Din, se porabi za anuitee in sicer za 2½% obveznice državne rente za vojno škodo, za relifni dolg Angliji, za vojni dolg Angliji in za vojni dolg Zedinjenim državam severoameriškim.

3. Plačevanje davčnih zaostankov z boni za 20% odbitek ob žigosanju kronskih bankovcev.

Za plačilo davčnih zaostankov, nastalih do 31. decembra 1926, bodo sprejemale državne blagajne namesto gotovine priznanice, ki so bile izdane za pridržanih 20% kronskih bankovcev ob njih žigosanju. Te priznanice se bodo sprejemale v polnem iznosu od oseb, oziroma njihovih dedičev, katerim so bile izdane ob žigosanju, od drugih oseb pa samo v vrednosti 50%, vendar pa brez ozira na višino davčnega zaostanka.

Razen tega se bodo navedene priznanice sprejemale v polnem iznosu brez ozira na to, na koga se glase, za plačilo denarnih kazni radi finančnih prestopkov in to za oni del, ki pripada po specialnih zakonih državni blagajni.

Minister za finance predpiše še natančnejša navodila za izvrševanje te odredbe.

4. Samoupravne finance.

Odmero samoupravnih doklad je za leto 1929 izvršiti na podlagi odmerjenega neposrednega davka za leto 1928. Pri tem je upoštevati določila člena 101. finančnega zakona za 1929/30, ki omejuje pobiranje samoupravnih doklad na nekatere davčne vrste, med drugimi tudi na hišni davek in posebno pridobnino.

Skupna vsota naložene samoupravne doklade za leto 1929 ne more biti večja nego je bila doklada, naložena za leto 1928. Samo v posebnega ozira vrednih primerih sme minister za finance dovoliti povečanje do maksima 10%.

Novi obvezniki samoupravnih doklad, ki se pojavijo tekom leta 1929, plačajo doklado za leto 1929 naknadno, ko se jim odmeri davek za leto 1930.

5. Skrb občin za nastanitev uradov državne policije.

Občine, v katerih se nahaja odnosno uvede državna policija, morajo skrbeti za prostore s pohištvom za policijske urade in naprave, vzdrževati morajo oboje v dobrem stanju in nositi vse stroške za kurjavo, razsvetljavo in vodo.

Dosedaj so bile občine dolžne samo prispevati za vzdrževanje teh policij.

6. Veljavnost legislativnih odredb dosedanjih finančnih zakonov.

Odredbe dosedanjih finančnih zakonov in zakonov o proračunskih dyanajstinah, ki se ne nanašajo na izvršitev proračuna in so bile v veljavi do dne 31. marca 1929, a s tem zakonom niso bile izpremenjene, stopijo iz veljave dne 1. junija 1929.

Nekvarno temu določilo veljajo še naprej vse odredbe dosedanjih finančnih zakonov in zakonov o proračunskih dvanajstinah, s katerimi so se veljavni zakoni izpremenili, ukinili, kakor tudi odredbe, pravilniki in drugi predpisi, ki so že uveljavljeni na podlagi pooblastil, danih v navedenih zakonih.

7. Proračun.

Obči državni dohodki so proračunjeni na . . . Din 7.945,647.610.— za preteklo finančno leto pa so bili proračunjeni na . . . „ 7.489,638.059.—

za tek. proračunsko leto so se torej zvišali za . . . Din 456,009.551.—

Med dohodki so višje ocenjeni dohodki:

- a) iz neposrednih davkov za Din 190,575.700.—
- b) iz posrednih davkov za . . . „ 57,329.991.—

Malenkostna razlika v donosu neposrednih davkov je v toliko zanimiva, v kolikor nam razodeva intencijo finančne uprave, da ostanejo davčna bremena po novem davčnem zakonu v bistvu taka, kakor so bila po dosedanjih zakonih. Proračun nam kaže, da finančna uprava glede neposrednih davkov ne reflektira na višje breme in da torej davčna oblastva, ki bi šla pri odmeri neposrednih davkov za leto 1929 preko lanske odmere neposrednih davkov, ne bodo ravnala v smislu jasnih intencij finančne uprave, ki nam jih izraža finančni zakon.

GRŠKA ZBORNICA SPREJELA POGODBO Z JUGOSLAVIJO.

Grški parlament je dne 1. t. m. v prvem čitanju sprejel grško-jugoslovensko pogodbo. V debati je govoril ministrski predsednik Venizelos, ki je poudarjal veliki pomen pogodbe. Tudi mnogi poslanci so pozdravljali pogodbo, med njimi posebno zastopniki Macedonije, ki so poudarjali odlični pomen, ki ga bo imela ravno solunska pogodba za Macedonijo.

Nabavo 600 vojaških kovčegov razpisuje 2. konjeniški polk kraljeve garde v Topčideru. Skice kovčegov s podatki o dimenzijah so interesentom na razpolago v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Vloga industrije v jugoslovanskem gospodarstvu.

Tedenska gospodarska priloga dunajske »Neue Freie Presse« prinaša v zadnji številki zanimiv članek o vlogi industrije v jugoslovanskem gospodarstvu. Članek, ki je posebno aktualen v sedanjih časih, ko se vprašanje carinske zaščite mnogostransko, večkrat tudi iz napačnega stališča obravnava, priobčujemo v nastopnem prevodu:

»Jugoslovanska industrija se ne more odreči zaščitni carini. Navezana je na carinsko zaščito v taki meri, da bi propadla cela vrsta industrijskih panog, ako bi ne bile carinsko zaščitene. Tekstilna industrija smatra tekstilne carine za življensko potrebo, kakor rabi zaščitno carino tudi kovinska industrija. V ostalem je treba podčrtati, da bi prebivalstvo po mnenju, ki prevladuje v industrijskih krogih, ne imelo veliko koristi od znižanja zaščitne carine. Industrije bi pač propadle, a inozemske tovarne, ki uvažajo v Jugoslavijo, bi preje ali pozneje, čeprav po predhodnem trdem konkurenčnem boju, našle pot do sporazuma glede cen, ki bi za jugoslovanske konzumente pomenjale samo podražitev cen. Razen tega je uvaževati, da je jugoslovanska trgovska bilanca takointako že zadosti pasivna in da bi se ob ukinitvi ali samo ob delnem znižanju carine pasivnost še občutnejše poostrila. To pa ne more biti v interesu jugoslovanskega gospodarstva.

Revizija carinske tarife, kakor je najavljena v zadnji objavljene vladnem programu, naj bi po intenciji vlade omilila carinsko breme na obratne potrebe poljedelstva. Poljedelski stroji in strojne naprave naj bi se carine ali povsem oprostile ali bi se naj carina na nje vsaj izdatno znižala.

Reforma državne uprave.

Danes je bil objavljen v »Službenih Novinah« novi zakon o vrhovni državni upravi, ki je stopil takoj v veljavo. Zakon pomeni prvi korak k temeljiti reformi državne uprave, ki je bila pri nas že zdavnaj potrebna, koje se pa nikdo ni mogel, odnosno hotel lotiti. Nova vlada je energično posegla tudi v to vprašanje in napravila prvi korak, kateremu bodo sledili brez dvoma še drugi, ki bodo skušali radikalno izlečiti tudi to našo težko rano.

Novi zakon o vrhovni državni upravi temelji na zakonu o kraljevski oblasti in vrhovni državni upravi z dne 6. januarja 1929 ter določa točno število ministrstev, ki se zniža od 16 na 12. Obenem odreja njihovo področje ter organizacijo.

Novo je, da se ministrstvo ver popolnoma ukine ter podreja ministrstvu pravde.

Ministrstvo narodnega zdravja in ministrstvo socialne politike se združita zaradi sorodnosti svojih poslov. Nobeno teh ministrstev ni imelo doslej toliko poslov, da bi moralo ostati kot posebno ministrstvo.

V ministrstvu za javna dela so osredotočeni vsi posli pri javnih delih in zgradbah. Grajenje železnic in melioracije so prešle v pristojnost ministrstva za javna dela, razen tega pa je priključeno tudi ministrstvo za pošte z ozirom na veliko potrebo novih gradb.

Ministrstvo za agrarno reformo se je združilo z ministrstvom za kmetijstvo, pri čemer se je izvedlo načelo, za pred-

Posebno slabo gre slej kot prej jugoslovanski minarski industriji. V zadnjem času se je na merodajnih uradnih mestih upoštevalo zahteve te industrije po refakciji železniških tarif za izvoz. Primerne odredbe je prometno ministrstvo tudi že izdelalo, vendar pa se je uveljavila samo ona o prevozu v smeri proti Rakeku, to je proti Italiji. Glavna odjemalca za jugoslovansko moko sta pa do sedaj še vedno Avstrija in Češkoslovaška. Tudi že izgotovljeno naredbo o refakciji tarif državne rečne plovidbe je treba še uveljaviti.

Jugoslovanska industrija nikakor ni, kakor bi pri nas zelo učeni agrarci radi dokazovali, luksuz ali umetna cvetka, ampak je danes jako važen del celokupnega narodnega gospodarstva. Če tudi ni res, da bi pokrivala več nego polovico izvozne vsote Jugoslavije, je na drugi strani tudi res, da polovico izvozne vsote skoro doseza. Seveda ne produciramo industrijsko veliko končnih fabrikatov, zato pa tem več surovin in poluproduktov. In ta tako važna industrijska produkcija bi se s sistematično industrijsko politiko mogla še izdatno dvigniti.

Naše poljedelstvo ne trpi na prekomerni industrijski carinski zaščiti, ki podražuje domači konzum, temveč vsled slabe kvalitete ali tehnične zaostalosti produkcije, ki jo tako ovirajo na tujih tržiščih v konkurenčni zmožnosti. Tu bi se moralo iskati od pomoči, ne pa pri zaščitni carini za industrijo.

CARINE PROST UVOZ TRAVNIH SEMEN.

Z odlokom finančnega ministrstva se oproste uvozne carine vse vrste deteljnega semena za čas do 30. julija in semena za vse vrste trav od 1. aprila dalje.

pise o ureditvi vseh podrejenih oblasti in strok, kakor tudi števila položajev in činov uradništva.

Z uredbami, ki jih bo izdal predsednik vlade, se bo določilo število direktij v vseh ministrstvih, z uredbami posameznih ministrov pa število najpotrebnejših mest v posameznih poklicih. S sistemizacijo uradniških mest po vseh resorih se bodo mogli osebni izdatki točno ugotoviti za daljšo dobo, kar bo omogočilo smoteno revizijo števila državnih uradnikov po dejanskih potrebah, pri čemur se bo dobila pravilna podlaga za proračune osebnih izdatkov v posameznih ministrstvih. Le na ta način bo mogoče izvesti pravilno revizijo državnih uslužbencev in izboljšanje njihovih gmotnih razmer.

Potrebne uredbe, ki bodo v kratkem izdane, bodo služile kot podlaga za revizijo uradniškega zakona. Ko bo to izvršeno, bo ustvarjena jasna situacija, v kateri bo razvidno, da zakon o ureditvi državne uprave ni zmanjšal samo število ministrov, temveč je prinesel tudi prihranek in poenostavljenje državne uprave.

Važno je, da prihaja državna statistika v pristojnost predsednika ministrskega sveta. S tem se je hotelo dati tej važni panogi večji pomen, kakor ga je imela doslej, ker je izkušnja pokazala, da dosedanja statistika ni odgovarjala svoji nalogi, ker se je preveč zanemarljalo. Značilno je tudi, da se ustvarja enotna poročevalska služba pri predsedniku ministrskega sveta, to je skupen tiskovni urad. Ta koncentracija naše poročevalske službe se smatra kot ne-

obhodno potrebna, ker se bo pisanje tuje in domačega tiska kontroliralo z enega samega mesta, na drugi strani pa se bo politika naše vlade napram javnosti zastopala potom poročevalne službe istotako z enega samega mesta. Pri tem je služila za vzgled Nemčija, kjer je vsa poročevalna služba osredotočena v pristojnost državnega kancelarja.

Ukinjenje mest državnih podtajnikov odgovarja popolnoma novemu redu v državi. Dosedajni podtajniki so bili politične osebnosti v glavnem brez posebnega delokroga, odslej pa bodo prvi pomočniki vlade predstavljali kontinuiteto v administraciji posameznih resorov ter ne bodo odvisni od izpremembe resornih ministrov. Imenovanje poblaščenih predstavnikov posameznih ministrov, ukinjenje, spajanje in snovanje novih ministrstev se v bodoče ne bo vršilo potom novih zakonov, temveč s kraljevim ukazom, kakor se to že sedaj prakticira v Franciji, kjer se pooblaščenici ministrov postavljajo z dekretom predsednika republike. Z novim zakonom se določajo obširna pooblastila za finančnega ministra, da s svojimi uredbami naznači vse potrebno, da se ukinjenje ministrstev izvede v proračunu.

Določbe o ministrski odgovornosti vsebujejo iste principe, na katerih je temeljil dosedajni zakon o ministrski odgovornosti z edino izpremembo, da je pozivanje ministrov na odgovornost drugačno kakor doslej. Pravica obtožbe se je namreč pridržala samo kralju in prav tako tudi določevanje sodišča. Kralj določa za to sodišče tri državne svetnike in tri kasacijske sodnike pod predsedstvom predsednika beograjskega kasacijskega sodišča. Druga izprememba je v tem, da je odgovornost ministrov glede na materialno kazensko pravo ista, kakor pri vseh državnih uslužbencih v smislu obstoječih zakonov (zakon o zlorabah državnih uslužbencev v izvrševanju uradnih dolžnosti).

Po tem zakonu se more v slučaju, da obstoji sum o poreklu imetja, započeti kazensko zasledovanje napram ministrom prav tako, kakor napram drugim državnim uslužbencem. Da bi se moglo vse civilnoopravne transakcije, ki bi jih ministri podvzeli, v svrhu onemogočanja materialne odgovornosti pobijati na isti način kakor pri državnih uslužbencih. Sodne obravnave proti obtoženim ministrom bodo javne, pravica izvršitve razsodbe pa pripada predsedniku ministrskega sveta.

Dolžnosti davkoplačevalcev v II. četrtletju 1929.

I. Družbeni davek.

Davčni zavezanci, ki plačujejo davek na dobiček podjetij, zvezanih javnemu polaganju računov (družbeni davek), predložijo prijavo v petih mesecih po preteku poslovnega leta, najkasneje pa v 15 dneh po glavnem zboru, na katerem so bili končni računi odobreni.

II. Uslužbeni davek.

Gospodarji so dolžni od uslužbencev pobrane zneske odpremiti davčni upravi najkasneje 15. dan po preteku vsakega meseca. Oni pa, ki redoma nimajo več nego pet zaposlencev, odpremiti pobrani davek do 15. dne po preteku vsakega četrtletja, za mesece januar, februar in marec 1929, torej do dne 15. aprila 1929.

III. Davek na poslovni promet.

Davkoplačevalci, ki vodijo knjigo opravljenega prometa, to je poleg družb oni, kojih promet je v letu 1928 presegal vsoto 360.000 Din, so dolžni do 30. aprila 1929 odpremiti davek od prometa, opravljenega v I. četrtletju 1929. — Ostali davkoplače-

valci, to je oni, koji plačujejo davek na poslovni promet payšalno, plačajo sočasno z drugimi davki tudi drugi obrok davka na poslovni promet za leto 1929, ker ta še ni odmerjen po višini predpisa za leto 1929.

IV. Dospelost direktnih davkov.

Dokler se ne izvrši odmera po edinih davčnih vrst po novem zakonu, se pobira davek po predpisu v ustrezni davčni obliki minulega leta. Neposredni davki za II. četrtletje 1929 so dospeli v plačilo dne 1. aprila 1929, plačati pa se morajo najkasneje do dne 15. maja 1929.

V. Taksa na kupone ali dividende in na tantieme.

Od kuponov ali dividend in od tantiem se pobira po pripombi 5. k tarifni postavki 10. taksne tarife enoodstotna taksa. Plačati jo je v 15 dneh po odobritvi bilance.

VI. Dopolnilna prenosna taksa.

Drugi obrok dopolnilne prenosne takse, ako presega letni predpis znesek 500 Din, je plačati od dne 1. do vštete dne 15. aprila t. l.

ALZAŠKO HMELJSKO POROČILO.

Strasbourg, 30. marca 1929.

Kupčija se nadaljuje po nespremenjenih cenah ob malo večjem poprašanju. Za slovenski hmelj so se dosegle sledeče cene: šekasto Frs. 140—, srednje vrste Frs. 200— do 250—, nekaj po Frs. 300— in za eno izbrano lepo partijo Frs. 460—, vse za 50 kg, tranzit Strasbourg, kar odgovarja 3 in pol do 17 Din za kg, vagon Zalec. Iz teh velikih razlik sledi, da je slabega in srednjega blaga še vedno veliko nad potrebo na tržiščih, med tem ko res lepega blaga že primanjkuje in se še vedno razmeroma dobro plačuje. — Leta 1928 je Francija uvozila 39.420 q hmelja, od tega 6076 q iz Jugoslavije, izvozila pa 32.768 q. — Hmeljska komisijaska trdka J. Lavrič & Cie. je dobila kot prva v Alzaciji pravico za žveplanje in preambaliranje tranzitnega hmelja izven carinskih skladišč, kar je za izvoz slovenskega hmelja preko Francije velikega pomena, zlasti sedaj, ko se nam hoče zapreti češki tranzitni trg.

J. Lavrič.

Predsedstveno poročilo o delovanju Zbornice TOL.

(Poročilo o važnejših zborničnih akcijah, ki ga je podal zbornični predsednik g. Ivan Jelačin ml. v plenarni seji dne 21. marca t. l.)

(Nadaljevanje.)

Brzojavni in telefonski promet.

Izmed poštnih zadev omenjam na kratko uspešno akcijo zbornice glede deerarizacije pošt, o kateri bo danes podano še podrobno poročilo. V zmišlu sklepa zadnje plenarne seje je zbornica izvedla anketo glede izprememb določb za uporabo mednarodnih kodov v brzojavnem prometu, predložila ministrstvu spomenico in zainterisarala za akcijo vse zbornice v državi. Kljub temu, da so se našemu vabilu odzvale skoro vse posestrime, ministrstvo do danes ni ugodilo našim predlogom. Nadalje je zbornica posredovala, da se uvedejo nove relacije v mednarodnem telefonskem prometu. Od zborničnih predlogov je bil dosedaj le en del

usvojen. V letošnjem letu so bile otvorene sledeče nove relacije v inozemskem telefonskem prometu: 15. januarja t. l. Vitanje—Eisenkappel, 25. januarja Ljubljana — Milano, 1. februarja Meža—Fiume, Središče ob Dravi—Trieste in Dravograd—Fiume, 16. marca t. l. pa Ljubljana—Wiener Neustadt, Ljubljana—Szigetvar in Maribor—Szigetvar. Za notranji telefonski promet sta bili otvoreni dve novi centrali, in sicer 12. januarja Dolenja vas pri Ribnici in 15. januarja pa Begunje na Gorenjskem.

Kakor čujemo, se pripravljajo v poštnem ministrstvu redukcija nekaterih brzojavnih uradov na naših poštah, ker je brzojavni promet v toku zadnjih let zelo nazadoval. Zbornica je mišljenja, da ta namera ni zadostno utemeljena in kvarna gospodarskemu razvoju ter bo zato preduzela vse korake, da bodo naši gospodarski interesi varovani. Končno je izvedla zbornica anketo glede pristojbin v poštno-čekovnem prometu. Uprava poštne hranilnice je s sedanjo izpremembo zakona o poštno-čekovnem prometu uvedla sicer znatne olajšave za osebni promet ter po višala obrestno mero od 2% na 4 odnosno 5%, dočim je v čekovnem prometu ostala še nadalje stara tarifa v veljavi.

Socijalno-politične zadeve.

Pomemben mejnik v zgodovini naše najstarejše trgovske organizacije je konstituiranje novega ravnateljstva trgovskega, bolniškega in podpornega društva »Merkur«, ki se je izvršilo dne 4. t. m. To društvo dovršuje že skoro 100 let vzornega humanitarnega dela v prilog trgovskega stanu in je zato zbornica s soglasnim sklepom plenarne seje odobrila, da se v zaslugo za dolgoletno nesebično delo predlaga ministrstvu, da imenuje v novo ravnateljstvo celo do sedanje predsedstvo in odbor. Z obžalovanjem moram ugotoviti, da se ta zbornični sklep ni upošteval, vendar nas to nikakor ne bo oviralo, da z isto vneto kot doslej pospešujemo stremljenja društva.

Za notranjo trgovino in obrtništvo je važna anketa o delovnem času ter o ureditvi odpiranja in zapiranja trgovskih in obrtnih obratov, ki se

Pravilnik razsodišča Zbornice za trgovno, obrt in industrijo v Ljubljani.

(Nadaljevanje.)

§ 25.

Razsodišče sme v povabilu k razpravi stranko pozvati, da naznani osebo, ki stalno biva v Ljubljani ter je pooblaščen sprejemati zanj spise. Ako stranka temu pozivu ne ustreže, se založe vsi zanj namenjeni spisi (tudi sodba) pri razsodišču in se smatrajo s tem za pravilno vročene. Enaka nadomestna dostavitev se izvrši tudi v primeru, ako stranka ali pooblaščenec med pravdo menjata bivališče, a tega ne naznanita sodišču in se zato ne moreta najti, ali če stranka spisa noče sprejeti.

§ 26.

Če se verjetno izkaže, da je bivališče osebe, ki ji je treba vročiti spise, predvsem tožbo ali vabilo k razpravi, neznano, ji postavi predsednik razsodišča, ali če to še ni sestavljeno, predsednik Zbornice na predlog nasprotne stranke skrbnika. Edikt o postavitvi skrbnika je objaviti v »Uradnem listu«, eventuelno tudi v drugem časopisu.

Vročba se smatra za izvršeno, ko je edikt objavljen in je spis, ki ga je vročiti, izročjen skrbniku. Stroške za edikt in za imenovanje in poslovanje skrbnika mora predujmoma trpeti stranka, ki jih je izzvala, pridržana pa ji je pravica, zahtevati povračilo napram nasprotni stranki.

Postopanje razsodišča je javno.

§ 27.

Postopanje pred razsodiščem je javno. Iz razlogov npravnosti, javnega reda in nemotenega poteka razprave se more izključiti javnost uradoma, na predlog ene izmed strank pa tudi iz drugih tehničnih razlogov. Izključitev javnosti se ne sme nikoli raztegniti na razglasitev sodbe.

Ako se javnost izključi, sme vsaka stranka zahtevati, da so navzoči razen pooblaščenca še trije zaupniki.

Zastopniki strank.

§ 28.

Stranka ima pravico, da se pri razpravi dá zastopati po pooblaščenju, ali da se udeleži razprave s pooblaščenjem. Zastopnik se mora pred začetkom razprave izkazati s pravnim pooblastilom.

Sodišče kljub udeležbi zastopnika lahko zahteva, da se udeleži razprave stranka osebno.

Ugotovitev pristojnosti razsodišča.

§ 29.

Preten poizkusi razsodišče skleniti med strankami poravnava ali preden zabeleži poravnava, ki so jo stranke izvensodno sklenile, ali preden začne razpravljati, zlasti preden izreče zamudno sodbo, mora sodišče vselej uradno ugotoviti svojo pristojnost. Pristojnost mora dokazati tožitelj. Ako se izreče sodišče za nepristojno, mora nositi tožitelj vse s tožbo povzročene stroške.

Odločba o pristojnosti se mora zabeležiti v zapisniku.

Poravnava.

§ 30.

Razsodišče mora poizkusiti pred otvoritvijo razprave poravnava med strankama, ostane pa za to upravičeno tudi v vsaki poznejši dobi razprave.

Poravnava moreta skleniti stranki tudi izven razprave pred tajnikom razsodišča, ki ima o tem napraviti poseben zapisnik.

Vsako poravnava morata podpisati obe stranki; ako je sklenjena med razpravo, jo je zabeležiti v razpravni zapisnik.

V poravnavi je mogoče določiti, da je priznanje pravnega odnošaja, ali obveznost za dajatev, opustitev ali pripustitev zavisna od dogovorjene prisega o spornih okoliščinah. V tem primeru je določiti v poravnavi rok za prisego ter zaprositi okrajno sodišče, v čigar okolišju biva stranka ali se mudi, da sprejme zaprisego.

Priprava za razpravo.

§ 31.

V stvarih večje važnosti ali zamotanega značaja ali v računskih sporih sme tajnik razsodišča naložiti strankam, naj še pred razpravnim narokom pismeno obrazlože dejansko stanje. Te izjave je vložiti v toliko izvodih, kolikor je nasprotnih strank in en izvod za razsodišče.

V takih primerih sme napotiti predsednik razsodišča stranke tudi na pripravljeno razpravo pred tajnikom razsodišča, ki sestavi o tem poseben zapisnik.

Pismene izjave strank, izvzemši tožbo in izjave za katere so bile pozvane, sodišče lahko pušča v nemar.

Razprava.

§ 32.

Čim je ostal poizkus poravnave brezuspešen, se otvori razprava.

Postopanje določa razsodišče po svoji uvidevnosti, kolikor ne določa pravilnik drugače.

Razprava je ustna ter se prične z oklicem sporne stvari. Vodi jo predsednik razsodišča. On daje in odvzema besedo, stavi potrebna vprašanja na stranke, zastopnike, zvedence in priče, katere mora pred zaslišanjem opomniti, da govore resnico. Vprašanja na zaslišane osebe smejo postaviti tudi razsodnika, tajnik razsodišča, kakor tudi stranke in njihovi zastopniki. Neprimerno vprašanje sme predsednik zavrniti.

Predsednik skrbi za red pri razpravi. Stranko, ki vstrajno moti razpravo, more po prejšnjem opominu in opozoritvi na pravne posledice odstraniti. V tem primeru postopa sodišče, kakor da se je stranka odstranila prostovoljno.

§ 33.

Oklicu sporne stvari sledi poročilo tajnika razsodišča o vsebini spisov. Nato je zaslišati stranke in pripuščene priče in zvedence. Ako je potrebno zaslišanje pod prisego, je treba za to naprositi okrajno sodišče. Pri tem je točno navesti trditev, ki je stavljena pod dokaz.

(Nadaljevanje prihodnj.)

Priporočajte, prosim, svojim odjemalcem priljubljene

MAGGI-jevo izdelke za juhe.

Lahka prodaja! Dober zaslužek!

Razpečuje v kraljevini SHS Fran Ksav. Ležnik, Maribor, Cankarjeva 6

Teden na Ljubljanski borzi

Devizno tržišče.

V minulem tednu je bil devizni promet na Ljubljanski borzi znaten. Vključ temu, da so bili radi praznikov samo trije borzni sestanki, je skupni promet s 16:426 milijoni dinarjev presešel skoro za tri milijone devizni promet predzadnjega tedna.

Pretežni del celokupnega prometa so tvorili samo zaključki v devizi Newyork, od čegar je dala Narodna banka skoro dve tretjini, ostalo pa je krila privatna ponudba. Poleg Newyorka je bilo dokaj zaključenega tudi Londona, pri čemer je bila zlasti potrebna intervencija Narodne banke, ker je bilo za kritje potrebe na razpolago privatnega blaga komaj za dobro polovico. Poleg navedenih deviz je dala Narodna banka še Curih, Berlin in Prago, v katerih devizah je bilo na razpolago tudi nekaj privatnega blaga, do čim je potrebo v devizah Trst, Pariz, Dunaj in Budimpešto tokrat krilo izključno privatno blago.

V notacijah ni bilo opaziti posebnih sprememb; izvzemši devize Dunaj, ki je sredi tedna znatno oslabela in se šele na zadnjem borznom sestanku malenkostno okrepila. Tečaj Dunaj (blago) je kot doslej sicer dajala Narodna banka, ni pa stavila na razpolago blaga, radi česar v tej devizi ni prišlo do večjih zaključkov.

Ob neizpremenjenih tečajih se je trgovalo v devizah Curih in Berlin, medtem ko je tečaj Bruslja in Budimpešte očitneje valoval, nalik tečaju devize Amsterdam, ki je sredi tedna notiral najnižje. Tečaj Londona se je proti koncu tedna dvignil, pravtako tudi tečaja Trsta in Pariza; nasprotno pa je v prošlem tednu tečaj Newyork kazal stalno dvigajočo, tečaj Prage pa stalno padajočo tendenco.

Notacij ostalih deviz ni bilo. Skupni devizni promet v mesecu marcu znaša 62:487 milj. dinarjev in je v primeri s prometom meseca februarja t. l. sicer porastel za približno štiri milijone, nasprotno pa napram prometu v istem mesecu lanskega leta nazadovolj za več kot 10:301 milj. dinarjev. Devizni promet v tekočem letu znaša skupno 208:56 milj. dinarjev in je torej, vključ s šibkemu prometu v marcu 1929, še vedno za 2:782 milj. dinarjev večji od lanskega celokupnega prometa v istem razdobju.

Efektne tržišče.

Promet je bil v prošlem tednu malo bolj živahen in tudi zaključkov nekaj več, kot običajno.

Izmed državnih papirjev je bilo 26. in 28. p. m. zaključeno Vojne škode za preko pol milijona dinarjev nominalne vrednosti, in sicer obakrat po tečaju 424 dinarjev, ter 26. p. m. nekaj zaključkov 7% investicijskega posojila po 87:50, do čim je 27. p. m. notiralo blago omenjene državne obveznice nekaj nižje (87¼ Din).

Od industrijskih papirjev so bile 28. p. m. zaključene edinole delnice Tvornice za dušik d. d., Ruše po tečaju 260. Nekaj zaključkov v delnicah je bilo tudi izvenborzno in sicer Narodne banke po tečaju 7.135 Din, 7.150 Din in celo po 7.200 Din po komadu.

V notaciji efektov ni bilo posebnih sprememb. Dočim so Ruše 26. marca t. l. notirale denar 240—, blago 250—, je bil 27. in 28. p. m. njih tečaj 250— denar in 260— blago, slično kakor pri Ljubljanski kreditni banki, ki je na prvem borznom sestanku preteklega tedna beležila denar 127— in na drugem 128—.

Lesno tržišče.

Vsled velikonočnih praznikov je pretečeni teden Ljubljanska borza poslovala samo tri dni. Kljub temu je bil promet precej živahen. Prodano je bilo zopet 24 vagonov testonov za Sušak pristanišče, večinoma široko blago, 1 vagon orehovih plohov od 40—100 mm debeline, od 2 m naprej dolžine ter 16 cm naprej širine.

To blago (oreh) v istih dimenzijah se nadalje išče v večjih množinah in sicer za dobavo do avgusta t. l.

Nadalje se je v prošlem tednu prodalo 10 vagonov nežamane, sveže bukovine za Postojno, 2 vagona hrastovih podnic za italijansko železnico, 5 vagonov bukovih, čistih hlobov za Švico, 2 vagona tramov za Split, 1 vagon ostrorobnih bukovih plohov ter 4 vagona tramov.

Išče pa se:
Smreka — na živ rob rezana 75 × 115, 75 × 195, 95 × 225, 78 × 98, 78 × 78, od 4—6 m dolžine, cena franco vagon meja.

Brzojavni drogovi — smreka, jelka, 11 m dolžine, premer v vrhu 13, 14, 15 centimetrov, cena franco vagon jadransko pristanišče.

Blagovno tržišče.

Tržišče pšenice je na inozemskih borzah bilo tudi v minulem tednu slabo, kar je imelo za posledico, da je tudi pri nas cena popustila za 5 par, t. j. od Din 252:50 na Din 247:50 franko vagon nakladalna postaja v Bački.

Tendenca koruze na inozemskih tržiščih je bila stalna, pri nas pa neizpremenjeno čvrsta, kar je dalo povod za večji interes argentinske »La plata koruze« za dobavo v mesecu maju, juniju, juliju, avgustu in septembru. Interes za to koruzo je tudi še nadalje živahen, ker ni izgleda, da bi cena naši domači koruzi popustila z ozirom na male zaloge blaga.

Pri ječmenu in rži ni bilo opaziti nobenih izprememb.

Tudi pšenična moka je obdržala svojo ceno 355—360 Din franko nakladalna postaja v Bački.

Na Ljubljanski borzi je bilo v minulem tednu zaključeno: 47 vagonov »La plata koruz« in dva vagona pšenice.

Cene so bile sledeče:
Bačka pšenica: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, 302:50 do 305— Din.

Bačka pšenica: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava v aprilu, plačilo v 30 dneh, 307:50 do 310— Din.

Bačka pšenica: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava v maju, plačilo v 30 dneh, 310— do 312:50 Din.

Pšenična moka 0/G: franko Ljubljana, pri odjemu celega vagona, plačilo po prejemu blaga, 425— do 430— Din.

»La plata koruz«: dobava maja, zacarinjeno, slov. postaja, 325— do 327:50 dinarjev.

»La plata koruz«: dobava junija, zacarinjeno, slov. postaja, 320— do 322:50 dinarjev.

»La plata koruz«: dobava julija, avgusta in septembra, zacarinjeno, slov. postaja, 312:50 do 315— Din.

Bačka koruz: času primerno suha, dobava promptna, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 322:50 do 325— Din.

Bačka koruz: času primerno suha, dobava v aprilu, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 330— do 335— Din.

Ječmen baranjski: pivovarski, 68/69 kilogramov, 345— do 347:50 Din.

Ječmen bački: ozimni, 67/68 kg, 330— do 332:50 Din.

Oves bački: slov. postaja, navadna voznina, 305— do 310— Din.

Tendenca mirna.

Tečaj 3. aprila 1929.	Povprečevanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 b. gold.	—	22:825
Berlin 1 M	13:4925	13:5225
Bruselj 1 belga	—	7:9095
Budimpešta 1 pengő	—	9:9295
Curih 100 fr.	1094:40	1097:40
Dunaj 1 šilling	7:9916	8:0216
London 1 funt	276:04	278:84
Newyork 1 dolar	—	56:85
Pariz 100 fr.	—	232:60
Praga 100 kron	168:15	168:95
Trst 100 lir	297:12	299:12

Občni zbor gremija trgovcev Slovenjgradec v Dravogradu.

(Konec.)

Teško pa je bila prizadeta naša lesna trgovina, ker je prometno ministrstvo uvedlo zlato valuto na ležarino, katera se giblje, kakor smo ugotovili, med 18 in 15 Din za m², torej znaša na mnogih postajah celo nakupno ceno zemljišča v bližini železniških postaj. Železniška uprava ovira ves lesni promet s tem, da ne pusti lesnim trgovcem niti ure pred dostavo vagona priložnosti za dovoz lesa na kolodvor, ako je ravno celi kolodvor prazen, kar daje povod, da lesni trgovci, kjer je le, mogoče, raje les po vodi prevažajo, kakor pa po železnici.

Gremij trgovcev je v zadnjih letih vsako leto najmanj po tri- do štirikrat predlagal železniški upravi in tudi Zvezo zaprosil za intervencijo, da bi železniška uprava ta nedostatek lahko in brez vsake škode na ta način odpravila, da bi vsakemu lesnemu trgovcu, ko naroči vagon, nakazala pred nakladanjem vagona prostor za dovoz lesa 48 ur prost ležarine. Lesni trgovci trpijo škodo posebno ob času sezone, ko manjka vagonov in ko se nakladalni rok navadno skrajša na šest ur.

V zadnjem času so nam vzeli iz prometa mešani vlak na progi Velenje—Dravograd, kar je bilo povzročilo, da vlaki niso imeli v Dravogradu zveze z vlakom iz Dravograda v Maribor. Tu smo intervenirali potom zbornice ter dosegli, da se je mešani vlak zopet vpejal in je sedaj zopet redni promet.

Tudi smo podvzeli pri poštini in pri železniški direkciji korake za telefonsko zvezo s poštini uradi in železniškimi postajami za one postaje, katere še niso zvezane s krajevnim poštanim uradom, to so Vuhred, Vuzenica, Guštanj, Slovenjgradec in Velenje.

Vložili smo dalje več pritožb na monopolno upravo glede načina prodaje soli, glede dobave kreške soli itd. Pa ostalo je vse brezuspešno. Zveza in Zbornica sta podvzeli vse mogoče korake in še ti dve inštanci dosedaj nista dosegli nujno potrebnih sprememb.

V tekočem letu je stopila v veljavo nova davčna reforma, s katero se je odpravila hišna razredarina, namesto katere se pobira sedaj zgradarina, za katero so člani že oddali svoje prijave. V letu 1929 se je nehalo plačilo dohodninskega davka, namesto katerega se bo sedaj plačal reformiran pridobninski davek, ki bo veliko višji, nego je bil sedanj. Prijave za novi pridobninski davek je bilo treba vložiti do 28. februarja 1929.

Načelstvo gremija je smatralo za potrebno, da se članom raztolmači novi davčni zakon in je radi tega priredilo meseca januarja 15. in 16. v Šoštanj, v Slovenjgradu, v Prevaljah in Marenbergu davčna predavanja, ki jih je izvršil zvezni tajnik g. Podgoršek.

Radi zavarovanja valute, katere so v ceniku posebno pod tek številko 95 in 96 za les previsoke, smo že dvakrat pri generalnem inšpektoratu ministrstva financ potom zbornice protestirali, da se pri postavki 95 na znesek 500 Din in pri postavki 96 na znesek 275 Din zniža, kakor je bilo v prvem polmeseču januarja. Vsak pač lahko ve, da v Sloveniji niso iste cene, kakor pa v Beogradu.

Dovoljujem si še končno pripomniti, da delovanje, o katerem sem pred poročilo, po mnenju enega ali drugega izmed gremijskih članov ne prinaša nikakih koristi, ker nima pošla niti z eksportom lesa, niti živine, ne rabi vagonov, ne telefona itd., toda vsak trgovec naj se zaveda, da ima indirektno vsakdo koristi od dobre in cvetoče trgovine, od tega, kar ima naš kmet za prodati in kar moremo eksportirati. Kajti, če nastane zastoje v proizvodih, ki donajajo denar našemu okraju, bo zastala tudi najmanjša trgovina z manufakturo, galanterijo in drugo robo.

Kakor sem že omenil, je torej po-

je vršila dne 1. marca t. l. in o kateri bo podano na današnji plenarni seji še posebno poročilo. Istotako tvori tudi vprašanje bolniškega in nezgodnega zavarovanja posebno točko dnevnega reda in se zato omejujem le na ostale akcije.

Leta 1927 so bili zvišani mezdni razredi za vajence in nastavljenec z nizko plačo tako, da se je prvih sedem razredov strnilo v en sam mezdni razred s povprečno zavarovano mezdo 6 Din, kar je v praktičnem efektu istovetno z 2:24% povišanjem predpisa zavarovalnih prispevkov napram prejšnjim letom. Ze lanskoletna praksa je pokazala, da ta preuredba ne odgovarja namenu, ki ga je imel osrednji urad. Zato je Osrednji urad potom zbornice otvoril anketo, da se vprašanje in sporazumu z delojemalskimi in delodajalskimi organizacijami definitivno uredi. Po sklepu zadnje plenarne seje je predložila zbornica ministrstvu za socialno politiko spomenico, da naj se nameravano povišanje prispevkov za nezgodno zavarovanje od 6% na 7% ne odobri, ker bi se breme, ki zadeva Slovenijo, povečalo s tem za poldrugi milijon dinarjev. Kakor doznavamo, je bil sedaj predlog že pri upravi Središnjega urada zavržen. Končno mi je čast omeniti, da je statistično gradivo za definitivno ureditev nevarnostnih tablic glede uvrstitve obratov pri nezgodnem zavarovanju že izbrano in bo načrt v kratkem dostavljen zbornicam v izjavo.

Končno mi je čast omeniti, da je bilo od Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v preteklem letu predpisanih 55 milijonov dinarjev socialnih dajatev, torej za 4:5 milijona dinarjev več kot v letu 1927. Od tega pripade na prispevke bolniškega zavarovanja 40:6, nezgodnega zavarovanja 10:2, na doklade na delavske zbornice 1:9 in 2 milijona pa na borzo dela. Trgovsko bolniško društvo je predpisalo v istem času 3:5 milijona dinarjev prispevkov tako, da znaša celotno breme 58:5 milijona dinarjev.

Državna obrtna banka.

Za kreditne prilike našega obrtništva je velika ovira, da državna obrtna banka še vedno ni aktivirala že davno sklenjene podružnice za Slovenijo. Kakor sem že poročal na zadnji plenarni seji, tudi do nameravane otvoritve poslovanja potom drugega kreditnega zavoda ni prišlo, ker je stavila centrala nesprejemljive in neizvedljive pogoje. Ceni se, da ima obrtništvo iz Slovenije do enega milijona kreditov pri centrali, do čim so potrebe znatno večje. Zbornica bo zato svojo akcijo za čimprejšnjo otvoritev samostojne podružnice nadaljevala, da bi se moglo v večjem obsegu zadostiti kreditni potrebi obrtništva.

Na podlagi zaslišanja interesiranih strok in organizacij je zbornica podala sledeče izjave: o obrtnem značaju sanatorijev, izdelovanja pijače »šabeso«, izdelovanju gramofonov, ličanju z aparatom »duco«, kemičnem čiščenju oblek, pleskanju pločevinastih streh ter dajanju hrane in prenočišča osebam, ki niso na stanovanju privatnika.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

V RUSIJI VSE NA KNJIŽICE.

Pisali smo že, da so v Moskvi začeli dajati kruh in moko v določenih množinah na osebo. Sedaj prodajajo na knjižice tudi sladkor in ga dobi vsaka družina 2 kg na mesec za osebo. In poročajo, da bodo dajali na knjižice tudi pšeno (2 kg), olje iz solčnic (2 litra) in surovo maslo (500 g).

trebno, da vsak posamezni trgovec, bodisi te ali one stroke, vse trgovske korporacije, kakor tudi naša Zveza in Trgovska zbornica povsod zastopa v prvi vrsti naše trgovske interese in interese naših odjemalcev. Skrbeti je treba, da zamore naš kmet ugodno izvažati v druge države svoje deželne pridelke, živino in les, nasprotno pa se naj zniža carinska zaščita za uvoz potrebnih, katere mi trgovci prodajamo in katere kmetovalec pri svojem gospodarstvu nujno potrebuje. S tem se bode dvignila kupna moč naših odjemalcev in zboljšal se bo tudi gospodarski položaj naše države.

Poročilo g. načelnika je dopolnil še tajnik g. Voj s sledečimi statističnimi podatki:

Z 31. decembrom 1928 je ostalo 540 združnih članov — 52 protokoliranih in 488 neprotokoliranih tvrdk. Mnogo tvrdk izvršuje po več obrtov.

Sedaj imamo znanomovati 134 trgovin z mešanim blagom, 26 branjerij, 309 trgovcev z lesom in 176 raznovrstnih malih trgovskih obratov, 26 trgovskih obratnikov je neznanega bivališča, so pa še vedno v evidenci.

V letu 1928 je na novo prijavljenih obrti in sicer: 6 trgovin z mešanim blagom, 11 trgovin z lesom, 3 z deželnimi pridelki, 6 sejmarjev, 7 branjerij, 3 delikatese, skupaj 36 novih trgovskih obratov. 8 jih še ni dobilo obrtne liste.

Odjavljeni obrati: 6 z mešanim blagom, 19 z lesom, 3 sejmarjev, 6 branjerij, 2 z živino, skupaj 36, tako da je ostal isti stalež, kot je bil s 1. januarjem 1928.

Trgovskih pomočnikov je skupaj 132 (83 moških in 49 žensk).

Trgovskih vajencev je skupaj 86 (63 moških in 23 žensk).

Trgovsko nadaljevalno šolo obiskuje sedaj 39 vajencev in to: v Slovenjgradu 10, v Šoštanju 10, v Velenju 6, v Mariboru 4, na Muti 1, lansko leto 5, v Crni 3, v Guštanju 5.

Oproščenih je bilo v letu 1928 23 vajencev, 11 moških in 12 žensk.

Tajništvo je rešilo 1617 spisov.

Po odobritvi obračuna in proračuna je imel še tajnik g. Podgoršek obširen referat o naših trgovskih prilikah in o delovanju Zveze gremijev, na kar je g. načelnik Klun zaključil lepo uspelo zborovanje.

RAZNO.

Tovarna Vojnovič & Cie je prevzela ves inventar firme »Transformator« d. z. o. z. v Ljubljani in razprodaja vso zalogo, na kar opozarjamo zainteresente.

Zgradba in oddaja bufeta na postaji Zelenika se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 18. aprila t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

OLAJSAVE BOLGARSKI IZVOZNI TRGOVINI.

Izvoz bolgarskih jajc se je dosedaj izogibal naše države. Do 60% je šel po Donavi. Posebno Madjarska, Avstrija in ČSR so na ljubo temu izvozu zgradile posebne ladjice, da so tako vzele izvoz tega bolgarskega blaga v zakup. Da bi se Bolgarija pri izvozu jajc glede tranzita pritegnila tudi na našo državo, je prometno ministrstvo odredilo za tranzit bolgarskih jajc 30 do 40 odstotkov popusta od bolgarske meje do avstrijske oziroma madjarske. Če se vzame, da je tarif na jajca precej visok, potem je na dlani, da bo naša železniška uprava s tem dvignila železniške dohodke.

ZITO.

Vsled lepega vremena so se transportne razmere v Evropi zboljšale in je dovoz žita zopet normalen. Šele sedaj se jasno vidi, da razpolagajo evropske produkcijske dežele še z zadostnimi zalogami, kar se izraža tudi v zmeraj večjih ponudbah te proveniencie na evropskih borzah. Ugotavljajo, da je potreba po moki v Evropi letos veliko večja kot je bila v preteklih letih; a tudi razpoložljive zaloge so letos dosti večje. Kljub temu so pa te evropske zaloge še prav majhne v primeri z ameriškimi. V U. S. A. so imeli po zadnji cenitvi 1. marca kmetje še 149 milijonov bušlov v zalogi, če prištejemo zraven še 130 milijonov v elevatorjih (skladiščih), dobimo ogromno množino 279 milijonov bušlov pšenice. Upoštevajoč lanski izvoz, lastno uporabo v U. S. A. itd., ostane še zmeraj plus 89 milijonov bušlov. Tudi Kanada bo izkazala letos velik presevek. Argentinski pridelak je po ugotovitvah Poljedelskega zavoda v Rimu letos za 1 milijon kvarterjev večji kot so prvotno mislili in znaša 31 milijonov kvarterjev. Vrhutega je pa še kakovost letos dosti boljša kot v zadnjih letih, kar omogoča tej provenienci neomejeno prodajo. Tudi pridelak Britanske Indije je zadovoljiv. Edini činitelj, ki pride trgu pšenice v prid, je letošnji slabi pridelak krompirja v Evropi, dalje trajno velika potreba izvenevropskih dežel in tudi potreba Rusije, ki je zmeraj bolj občutna. A vseeno so zaloge tako velike, da tudi ta činitelj ne bo prišel dosti v poštev. Z borznimi manevri se sicer lahko povzroči začasna hausse, ki pa nikakor ne more trajati daljšo dobo.

ANGLEŠKI PIVOVARNIŠKI MONOPOL V ALBANIJU.

V Londonu je bila pred kratkim ustanovljena družba Albanian National Brewing Limited. (Brew izg. bru je nemško brauen = variti.) Družba poroča, da je dobila za dobo 99 let pravico, da sme samo ona variti v Albaniji pivo. Vsako-

letna poraba piva v Albaniji znaša ca. 50.000 do 60.000 hl in je krita skoraj izključno z importom. Na importu je velika carina, in jo hoče albanska vlada v korist imenovane družbe eventuelno še zvišati.

BORBA V MEDNARODNI ČEV-LJARSKI INDUSTRIJI.

Poročilo, da namerava zgraditi Bata na Poljskem veliko tovarno čevljev, je v zvezi s težkočami, ki mu jih delajo v interesu lastne domače industrije skoraj vse države. Anglija bo vpeljala markiranje, Danska zvišuje uvozno carino na 30 odstotkov, enake namene imajo USA, Švedska in Španjolska. Uvoz čevljev na Ogrsko je znašal lani 800.000 parov, od kojega števila je dobavil pretežno večino Bata.

DOBAVA, PRODAJA.

Nabava kopalnih oprem. Gradbena uprava mornarice v Boki Kotorski potrebuje v tekočem letu nekaj kompletnih, najmodernejših kopalnih oprem. Interesenti, ki se zanimajo za to dobavo, naj pošljejo svoje ponudbe opremljene s prospekti odnosno s fotografijami naravnost na naslov: »Gradjevinška uprava mornarice, Boka Kotorska.« Cena se ima razumeti franko vagon Zelenika, tir mornarice Kumbor, embalirano, ocarinjeno in zavarovano, vključno 2% državnega odbitka.

Dobave. Obče odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 9. aprila t. l. ponudbe glede dobave 1 knjižne omare; do 11. aprila t. l. pa glede dobave 1 pisalnega stroja. (Pogoji so na vpogled pri istem odeljenju.) — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 11. aprila t. l. ponudbe glede dobave medenastih cevi ter glede dobave 1000 m jeklenih vrvi. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 12. aprila t. l. ponudbe glede dobave rudarskih krampov, žag, jeklenih ščetk, smirkovih plošč, bele pločevine in žbljev. — Direkcija državnih rudarskih preduzeča v Sarajevu sprejema do 20. aprila t. l. ponudbe glede dobave strokovnih knjig ter glede dobave električnih ur. — Direkcija državnega rudnika Ljubija sprejema do 22. aprila t. l. ponudbe glede dobave 1 pisalnega stroja znamke »Continental«. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 18. aprila t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave ščetk. — Dne 18. aprila t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomsko-odelenje v Beogradu, glede dobave 779.000 kg sivega kartona; dne 22. aprila t. l. pa glede dobave 181.000 kilogramov belega kartona. — Dne 19. aprila t. l. pri Ministrstvu vojske in

mornarice, odelenje za mornarico v Zemunu, glede dobave 127 ton raznih olj, 55 ton ton avijonskega bencina, 30 ton motornega bencina, 12 ton petroleja in 40 ton bombaža za čiščenje; dne 22. aprila t. l. pa glede dobave zastav, praporov, činovnih znakov in blaga za zastave. — Dne 22. aprila t. l. pri Intendanturi Savske divizijske oblasti v Zagrebu glede zgradbe stanovanjske hiše na Sušaku. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 10. aprila t. l. se bo vršila pri Komandi Savske divizijske oblasti v Zagrebu ofertalna licitacija glede dobave 3820 ton oglja; dne 11. aprila t. l. pri Intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 4500 kg čebule; dne 22. aprila t. l. pa pri Komandi III. armijske oblasti v Skoplju glede dobave 20.000 kg petroleja. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih komandah.)

Dobave. Obče odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 10. aprila 1929 ponudbe glede dobave 1 prevozljive nosilnice za mrtvece. (Pogoji na vpogled pri istem odeljenju.) — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 10. aprila t. l. ponudbe glede dobave gumijastih kabljev. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 11. aprila t. l. ponudbe glede dobave 450 komadov lopat. — Dne 5. aprila t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu ofertalna licitacija glede dobave 2100 komadov smolnatih bakelj. (Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 11. aprila t. l. ponudbe glede dobave 20.000 kg apna. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 12. aprila t. l. ponudbe glede dobave 30 metrov gonilnih jermenov in 3 komadov gumijevih cevi. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 15. aprila t. l. ponudbe glede dobave strojev za rezanje. — Direkcija državnih rudarskih preduzeča v Sarajevu sprejema do 17. aprila t. l. ponudbe glede dobave strokovnih knjig. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 6. aprila t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave jekla, mazalic, držajev za kladiva in sekire, žičnikov itd.; dne 8. aprila t. l. glede zgradbe pisarne, skladišča in delavnice v Dubrovniku ter glede oddaje betonskih in mnerskih del; dne 15. aprila t. l. glede dobave materiala za kolosek. — Dne 16. aprila t. l. pa pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 3300 komadov bakelj. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.)

IGN. VOK, Ljubljana - Novo mesto
H-KOLESA Plačljivo tudi na obroke!
Solidne cene!

R. WILLMANN

STROJNO PODJETJE
LJUBLJANA, SLOMŠKOVA ULICA ST. 3

Izdeluje različne vrste strojev za lesno industrijo, transmisijne naprave, tovarna dvigala vseh vrst, rebraste cevi iz kovanelega železa. Prevzema projektiranje in opremo različnih mehaničnih naprav ter izvršuje vse v strojno stroko spadajoča dela in popravila točno, solidno in po možnosti najhitreje.

H. SUTTNER
- LJUBLJANA -

Ure, zlatnine in srebrnine

Lastna protokolirana tovarna v Švici

Veletrgovina kolonijalne in špicerijske robe

IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

ZALOGA sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

Kvalitativno najboljše

nogavice volnene in flor, rokavice, triko perilo, vestje, puloverje, žepne robce, naramnice, kravate, ovratnike, srajce, razne čipke in vezenine, kompletne potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in tapetnike edino le pri

JOS. PETELINC, Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Na veliko! Telefon 2915. Na malo!

PRIMULIN

najbolj dovršeni svetlopišni papir

za suho kopiranje z amonjakom, širok 75 cm in 100 cm. Prekaša vse dosedanje izdelke.

Fabrikat L. Van der Grinten, Venlo, Holland. Jugoslovanski patent štev. 6042

Samoprodaja za Slovenijo:

NOVA ZALOŽBA

r. z. z o. z.
Ljubljana, Kongresni trg 19

Telefon štev. 2793

Telefon štev. 2793

TISKARNA MERKUR, LJUBLJANA, GREGORČIČEVA UL. 23
se priporoča za tisk vsakovrstnih uradnih in trgovskih tiskovin.